

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 681/2022-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátkou JUDr. Zuzanou Takáčovou, Bratislavská 918, Dunajská Streda, proti postupu a rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 26 Cb 48/2013 zo 14. mája 2019, proti postupu Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cob 7/2016 a proti postupu a rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 21 Cob 98/2019 z 27. októbra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 7. júla 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a právoplatnými rozhodnutiami Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) a Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) označenými v záhlaví tohto uznesenia. Napadnutý rozsudok okresného súdu č. k. 26 Cb 48/2013 zo 14. mája 2019 a napadnutý rozsudok krajského súdu č. k. 21 Cob 98/2019 z 27. októbra 2020 navrhuje zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a zároveň žiada priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 48/2013 (ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, pozn.) o návrhu sťažovateľa na zaplatenie 3 000 eur s prísl. rozhodol v poradí prvým rozsudkom z 5. októbra 2015 tak, že odporca ([REDAKOVANÉ]) je povinný zaplatiť sťažovateľovi 1 032,00 eur s prísl. (výrok I) a vo zvyšnej časti návrh zamietol (výrok II). Proti zamietajúcej časti rozsudku podal sťažovateľ

odvolanie. Krajský súd uznesením č. k. 21 Cob 7/2016 z 31. januára 2017 rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3. Po vrátení veci okresný súd napadnutým rozsudkom žalobu sťažovateľa zamietol. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu potvrdil. Z bodu 3 jeho odôvodnenia vyplýva, že po zrušení odvolaním napadnutej zamietajúcej časti žaloby v konaní pred okresným súdom zostala iba čiastka 1 968 eur s prísl.

4. Na rozsudok krajského súdu reagoval sťažovateľ podaním z 22. novembra 2020 označeným ako sťažnosť, ktoré bolo podľa jeho obsahu posúdené ako dovolanie odôvodnené § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Keďže sťažovateľ napriek výzve okresného súdu nepredložil plnú moc advokátovi na jeho zastupovanie v dovolacom konaní, Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 2 Obdo 23/2022 z 28. apríla 2022 (ktoré bolo sťažovateľovi doručené 3. júna 2022) dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 447 písm. e) CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutým postupom a rozsudkom okresného súdu a krajského súdu podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, argumentujúc:

a) krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cob 7/2016 nad rámec viazanosti rozsahom odvolania zrušil všetky aj odvolaním nenapadnuté výroky rozsudku okresného súdu, čím v rozpore s § 379 CSP zvýhodnil jednu stranu sporu. Ďalej podľa sťažovateľa v rozpore s § 383 CSP konštatoval, že okresný súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, avšak dokazovanie nezopakoval v potrebnom rozsahu ani nenariadil pojednávanie, hoci bolo potrebné zopakovať dokazovanie. Krajský súd nevytlúčil sudkyňu, ktorej nezaujatosť bola vážne spochybnená;

b) okresný súd zamietol návrh sťažovateľa na doplnenie dokazovania, čím mu odoprel právo na súdnu ochranu a bezdôvodne zvýhodnil jednu procesnú stranu sporu. Rozsudok okresného súdu trpí podľa sťažovateľa vadou arbitrárnosti a logickej rozpornosti a je v rozpore aj s vykonaným dokazovaním a zisteným skutkovým stavom. Okresnému súdu vytýka, že konajúca sudkyňa neoznámila svoju zaujatosť pre pomer k právnomu zástupcovi žalovaného. V rámci odôvodnenia ústavnej sťažnosti sťažovateľ spochybňuje aj závery uznesenia krajského súdu č. k. 31 Ncb 5/2017 z 23. mája 2017 o nedôvodnosti námietky zaujatosti sudkyne vznesenej sťažovateľom;

c) sťažovateľ tvrdí, že bol postupom súdov *de facto* zbavený svojho majetku predstavujúceho pohľadávku minimálne vo výške priznanej okresným súdom 1 032 eur, ktorú žalovaný nenapadol odvolaním.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia označených práv sťažovateľa 1) postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cob 7/2016, ktorý podľa názoru sťažovateľa nad rámec podaného odvolania zrušil všetky aj odvolaním nenapadnuté výroky rozsudku okresného súdu, 2) postupom okresného súdu a napadnutým rozsudkom, ktorým okresný súd zamietol jeho žalobu bez doplnenia dokazovania navrhovaného sťažovateľom, rozsudok zároveň považuje za arbitrárny a logicky rozporný a 3) napadnutým potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu.

III.1. K namietanému porušeniu práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Cob 7/2016:

7. Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v dvojmesačnej lehote ustanovenej v § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014).

8. Z príloh pripojených k ústavnej sťažnosti vyplýva, že napadnuté konanie krajského súdu vyústilo do vydania uznesenia č. k. 21 Cob 7/2016 z 31. januára 2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť 2. marca 2017. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súde doručená elektronicky 7. júla 2022. Z uvedeného možno preto nepochybne uzavrieť, že sťažovateľ sa ochrany svojich práv domáha celkom zjavne po uplynutí lehoty uvedenej v § 124 zákona o ústavnom súde.

9. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako oneskorene podanú podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu práv postupom a rozsudkom okresného súdu:

10. Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľa napadnutým postupom a rozsudkom okresného súdu, ústavný súd v prvom rade s poukazom na čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z tohto princípu vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (pozri II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09).

11. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu bol prípustný opravný prostriedok (odvolanie), ktorý sťažovateľ využil, a preto právomoc poskytnúť ochranu jeho označeným právam podľa ústavy a dohovoru mal krajský súd v rámci odvolacieho konania (vedeného pod sp. zn. 21 Cob 98/2019). Tým je zároveň v danom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu.

12. Ústavný súd preto túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.3. K namietanému porušeniu práv postupom a rozsudkom krajského súdu č. k. 21 Cob 98/2019 z 27. októbra 2020:

13. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že sťažovateľ podal 22. novembra 2020 proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažnosť. O tomto podaní posúdenom podľa obsahu ako dovolanie rozhodol najvyšší súd uznesením č. k. 2 Obdo 23/2022 z 28. apríla 2022 tak,

že ho odmietol podľa § 447 písm. e) CSP, pretože sťažovateľ nebol v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

14. Ako vyplýva z prvej vety § 124 zákona o ústavnom súde, ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Podľa poslednej vety tohto ustanovenia ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku. Zachovanie tejto lehoty sa premietlo do novej právnej úpravy zákona o ústavnom súde skrz ustálenú judikatúru ústavného súdu vychádzajúcu z rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54, keď v prípadoch, ak sťažovateľ uplatní mimoriadny opravný prostriedok (dovolenie) spôsobilý zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietne ako neprípustný, je zákonná lehota na podanie ústavnej sťažnosti v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (napr. IV. ÚS 195/2010, III. ÚS 227/2010, I. ÚS 276/2010).

15. Avšak, nie každé rozhodnutie o mimoriadnom opravnom prostriedku spôsobuje zachovanie zákonnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté.

16. Princíp zachovania lehoty po podaní dovolania aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ako aj zákonná úprava počítajúca plynutie lehoty dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku v každom prípade predpokladajú riadne využitie mimoriadneho opravného prostriedku. O riadnom využití mimoriadneho opravného prostriedku nemožno hovoriť v prípade, ak je podaný neoprávnenou osobou, je podaný po lehote, je podaný bez povinného právneho zastúpenia advokátom, prípadne ak je podaný proti rozhodnutiu, proti ktorému právna úprava možnosť podať mimoriadny opravný prostriedok nepripúšťa. V opačnom prípade by totiž bola pripustená možnosť špekulatívneho predlžovania lehoty na podanie ústavnej sťažnosti (I. ÚS 40/2022).

17. O tento prípad ide aj vo veci sťažovateľa, ktorého dovolanie najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol, keďže bolo podané bez povinného zastúpenia advokátom, z čoho vyplýva, že sťažovateľ mimoriadny opravný prostriedok riadne nevyužil. Z uvedeného dôvodu nemožno prihliadať na rozhodnutie najvyššieho súdu o odmietnutí jeho dovolania v súvislosti s plynutím dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku krajského súdu a táto lehota sa preto počíta od nadobudnutia jeho právoplatnosti 19. novembra 2020. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súde doručená 7. júla 2022, teda celkom zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty na jej podanie.

18. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že lehota na podanie ústavnej sťažnosti je lehotou zákonnou a kogentnou a jej zmeškanie nemožno odpustiť napriek tomu, že to zákon o ústavnom súde výslovne neustanovuje. Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 108/02, IV. ÚS 158/04, I. ÚS 109/06). Nedodržanie zákonom stanovenej dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene.

19. Na tomto základe ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

20. Na doplnenie ústavný súd pripomína, že výrok I. rozsudku okresného súdu č. k. 26 Cb 48/2013 z 5. októbra 2015 o povinnosti [REDAKOVANÉ] zaplatiť sťažovateľovi sumu 1 032,00 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 11. novembra 2009, to všetko do troch dní, nadobudol právoplatnosť 21. októbra 2015 a vykonateľnosť 27. októbra 2015.

21. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. decembra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu